

[Axel Kristensen.]

stærke standpunkter, bliver det endnu sværere for os folketingsmedlemmer, der ikke har adgang til den samme viden.

Jeg vil fastslå, at det er nødvendigt, at der hurtigt gøres noget, men vi kan ikke acceptere de principper, hvorefter man vil fastlægge, hvor universiteterne skal være. I disse ting er vi ikke enige. Jeg kan derfor heller ikke sige, om vi vil acceptere universiteter det ene eller det andet sted, blot at sagerne skal behandles i udvalget; vi skal finde frem til det.

Jeg vil fremhæve, at det her ikke alene er et spørgsmål om, hvad der kræves, for at der kan være et universitet, men også hvilken påvirkning sådan et universitet giver den egn, det lægges i. Vi har fra venstres side tidligere klart givet udtryk for, at der var et stort flertal i vort parti, der ønskede et universitet i Sønderjylland, og denne stilling er ikke ændret. Vi ved altså for lidt om, hvor disse universiteter i øvrigt skal placeres og hvorfor, og det kommer vi til at arbejde med i udvalget.

Men endvidere finder jeg, at de prognoser, der er opstillet over, hvor mange studerende der ville komme eller ville blive brug for, ikke er fyldestgørende. Det er jo ikke alene et spørgsmål om, hvor mange der har lyst til at studere; hvis der er flere, der vil læse til jurist, end der er brug for, ja, så skal de jo nok holde op med at komme der. Det er ikke alene et spørgsmål om, hvor mange mennesker man mener vil tage studentereksamen de kommende år, det bliver også et spørgsmål om, hvad der er brug for. I øjeblikket er vi underforsynet alle vegne, men derfor kan man jo ikke gå ud fra, at det bliver ved at være sådan, når denne udvikling kommer.

Når man ved, at ved Københavns universitet er det vel ikke meget mere end halvdelen af studenterne, der gennemfører deres studium, at mange bruger flere år til studiet end planlagt, og at det er sjældent, at nogen gennemfører studierne inden for den planlagte tid, vil det altså også sige, at der beslaglægges flere studiepladser, end antallet af afsluttede eksaminer berettiger. Derfor mener jeg ikke, man kan lave en virkelig prognose over, hvad der skal skaffes plads til, før der ved Københavns universitet — som et mønster for det, der

skal komme, hvordan undervisningen skal foregå, altså undervisningsformerne — sker en afklaring med hensyn til de mål, man sætter sig med undervisningen, samt organisation af den, så vi kan få en mere rationel uddannelse.

Jeg ved meget vel, at man taler meget om den fri studieform, men jeg er da klar over, for jeg har jo selv prøvet at læse engang, at ved erhverv studium er der en betydelig mængde stof, som man simpelt hen skal kunne som grundlag for et friere selvstændigt arbejde senere. Det erkender man jo også ved Københavns universitet; staten ansætter manuduktører for at terpe stoffet ind i disse mennesker, og derfor er det lidt af et blændværk, når man lægger den store vægt på de frie studier. Dem går jeg blankt ind for, men dette kan meget vel kombineres med, at man i de første år får en betydelig mere rationel undervisning i de grundlæggende fag, som man skal kunne for derefter selv at lære at arbejde videnskabeligt og frit. Det er da helt klart, at unge mennesker, der kommer til København og har gået lunt hjemme hos mor i en eller anden provinsby eller på landet og derefter kommer ud fra en skole og skal til et frit studium, taber lang tid, inden de kommer i gang. Alt dette spild må man se at klare og samtidig naturligvis opretholde en videnskabelig udvikling af de mennesker, der skal være videnskabsmænd.

Det bliver nødvendigt, at man nu gør sig klart, at tiden til diskussion er knap. Forholdene ved Københavns universitet er på mange områder urimelige for de studerende. Det er urimeligt, at man kan begynde et studium og derefter skal stoppes, fordi der ikke er mulighed for at gå videre. Det er urimeligt, at man skal mangle lærerkræfter ved Københavns universitet, således at det også er en hindring for at give en forsvarlig undervisning. Alt dette må klares, for vi ved jo, at de lærerkræfter, der skal sendes ud til de nye universiteter, i høj grad må hentes fra Københavns universitet, og hvis de er indstillet på én form for undervisning, én form for ledelse af det, skaber vi jo ikke de andre steder noget nyt og bedre.

Jeg vil derfor sige til den højtærede minister, at jeg tror, det er nødvendigt, at man gør universitetet klart, at nu må